

NAAPURINVAARAN YLEISKAAVA

Rakennustapaohjeet

Statukset, jotka vaikuttavat rakentamiseen:

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Seudullisesti ja paikallisesti arvokkaita maisemia, sekä kulttuurihistoriallisia- ja luonnonsuojelukohteita.

A. Kyläaluejako:

A1. Maisemallisesti arvokkaat

Naapurinvaaran laki-alue, Vaarantienvarsi, Naapurinvaarantienvarsi, Pohjavaarantienvarsi, Perttulantienvarsi ja Niskalantienvarsi (punainen: katso kohta B. Viittaukset)

Avoimet viljelymaisemat tulisi säilyttää ja huomioida rakentamisen ja tieyhteyksien suunnittelun yhteydessä. Maisema-alueet, maisemanhoitosuunnitelmat, kulttuurihistorialliset kohteet ja arvokkaat perinnebiotoopit tulisi huomioida.

Kaikenlainen rakentaminen tulee toteuttaa tavalla, joka turvaa vanhojen ympäristöjen ja rakennusten säilymisen. Vanhojen rakennusten läheisyyteen tehtävät uudet rakennukset sekä korjausrakentaminen tulee sopeuttaa vanhaan suunnitelmallisin keinoin ja on pyrittävä synnyttämään tasapainoisia kokonaisuuksia.

Rakentamisen tulee noudattaa malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väreiltään olemassa olevaa rakennuskantaa. Vanhojen rakennuspaikkojen välittömään läheisyyteen ei sallita ns. modernia rakennustyyliä olevia rakennuksia tai rakennelmia. Jo muusta rakennuskannasta erilleen rakennetun modernin ympäristön täydennysrakentaminen tulee toteuttaa tyyllisesti sopeuttavalla tavalla.

Yksittäisen pihapiirin osalta rajataan uusi tai tarvittaessa eheytetään vanha pihapiiri paikallisen tavan mukaan kolmisivuisesti joko rakennuksilla ja/tai kasvillisuudella. Rakennukset saavat olla korkeintaan kaksikerroksisia.

Asuinrakennuksen kattomallin tulee olla harjakatto. Loivempia kaltevuuksia kuin 1:3 ei sallita. Kattojen värin tulee olla maisemallisesti sopeutuva ja kirkkaita peltipintoja ei sallita.

Julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta. Pyöreää hirttä ei sallita kuin ladoissa ja muissa pihapiirin ulkopuolella sijaitsevilla sivurakennuksissa. Pelti- tai muovipintaisten julkisivumateriaalit sallitaan vain maisemallisesti ja kyläkuvallisesti toisarvoisissa ympäristöissä, sekä pihapiirin ulkopuolella. Rakennusten tulee olla värisävyiltään maanläheisiä ja ei kiiltäviä.

Suuret rakennuskohteet (esim. hallit, suurnavetat tai muut vastaavat) tulisi sijoittaa paikkoihin, joilla ei maisemakokonaisuuden kannalta ole keskeistä vaikutusta kyläkuvaan.

Pihapiiriin rakennettavien suojien, hallien ym. vastaavien julkisivut, kattokaltevuudet ja materiaalit tulisi noudattaa pihapiirin vastaavia.

Rinteeseen sijoittuvan rakennuksen harjan tulee olla rinteen suuntaisesti.

Alueilla oleviin rinteisiin ja penkkoihin sijoittuva rakentaminen tulee tehdä suuria täyttöjä välttämällä.

Alueella olevista rakennetuista ympäristöistä Keskitalo-Osmolan, Kotiaho-Isoaho-Paavolan, Määttälä-Ylipellon ja Perttula-Seppälän pihapiirit ovat edustavia ja arvokkaita pihapiirejä. Seurantalo Toimela, pihapiiri Kaartila-Viitala, Naapurinvaaran koulurakennukset, Naapurinvaaran työväentalo ja laella sijaitseva Korholan pihapiiri muodostavat päätien varressa nauhamaisen kulttuuriympäristökokemuksen. Kohteilla on kulttuuriympäristön kokonaisuudelle suuri merkitys ja niiden hoidossa ja rakentamisessa tulee vaalia kunkin kohteen arvokkaita pirteitä.

Vanhan rakennuskannan korjaustavoissa tulisi noudattaa ns. säilyttävää korjaustapaa. Ulkoasussa tulee pidättäytyä suurilta muutoksilta. Päärakennusten värityksessä suositetaan keltaista ja sivurakennuksissa punamullan sävyjä. Pihapiirin ulkopuolelle sijoittuvien rakennusten kohdalla suositellaan harmaata julkisivuväritystä.

Vanhojen pihapiirin ulkopuolisten sivurakennusten siirtoja tulee välttää ja etenkin niiden sijoitusta pihapiiriin.

Alueen vanhat kivinavetat on pyrittävä säilyttämään. Ohjeita kivinavetan korjaukseen saa viranomaisilta.

Olemassa olevia kylä- ja pihateitä on suosittava. Uudet tulisi sijoittaa pellon ja metsän rajaan. Erikoista huomiota tulee kiinnittää ajoteiden maastoon sijoittamiseen ilman suuria täyttöjä rinteissä tai notkelmissa.

Jätevesijärjestelmien toteuttamisessa on huomioitava niiden asianmukainen maisemointi avoimilla alueilla.

Suositaan vanhoja puita ja lepikoita. Pihapiiriin tulee istuttaa pihlajaa, leppää ja raitaa alueen perinteen mukaan. Uusia yhtenäisiä havupuuistutuksia tulee välttää.

Kylämaiseman kannalta keskeisen Naapurinvaaran- ja Vaarantien tienvarsipuuston hoitoa ja säilymistä tulee edistää.

Uusien rakennuspaikkojen jätekatokset ja vanhojen uusimisen yhteydessä katokset tehdään vanhojen maitolaitureiden mallisiksi.

Alueiden rakentamisen ohjauksen varmistamiseksi rakennusvalvonta edellyttää uusien ja vanhojen rakennuspaikkojen tonttisuunnitelman laatimista rakennusvalvonnan osoittamassa laajuudessa: ohjeellisten rakennuspaikkojen lisäksi suunnitelmassa tulee esittää mm. tieyhteydet ja vesihuolto. Tämä koskee myös maatilamatkailurakentamista.

Rakennusvalvonta edellyttää rakennusten osalta etukäteisluonnosten hyväksyntää.

A2. Maisemallisesti merkittävät ja muutoin herkät alueet

Lepikkorinnealueet, jotka sijoittuvat edellisten ulkopuolelle etelä- ja pohjoispuolella (oranssi, 7-EK, 11-EK: katso kohta B. Viittaukset)

Noudatetaan kohdan 1. rakennustapaohjeita.

Erityispiirteenä olevia lepikkomaisemia varjellaan rakentamisen vaiheissa ja hoidetaan suunnitellusti säilyttäen sekä uudistaen.

Määttälä-Ylipellon lähiympäristön rakennuspaikat sijoittuvat osin kasvillisuudeltaan ja eläimistöltään arvokkaille alueille. Näiden rakennuspaikkojen kohdalla tulee suojelunäkökohtiin kiinnittää erityistä huomiota.

A3. Muut ei luokitellut alueet

Noudatetaan soveltuvin osin kohdan 1. rakennustapaohjeita.

Rakennusten katto voi olla myös ns. pulpettikatto. Rakennusryhmittäin voi julkisivumateriaalina olla myös kivipinnoite.

Korttelissa RM lomarakennusten korttelialue sallitaan korkeintaan 1,5 kerroksiset rakennukset ja julkisivumateriaalina on oltava puu.

Havupuiden käyttö pihapiirien ympäristössä on mahdollista ja mm. teiden pölynrajauksessa suositeltavaa.

B. Viittaukset:

Alueiden värit: **Punainen ja oranssi:** Maisemaselvitys 2014: Yhteenvetokartta.

Aluekoodit: **7-EK ja 11-EK:** Luonto- ja Maisemaselvitys 2010, kartta: Yleiskaava-alueen arvokkaat luontokohteet.

Perinnebiotyyppien hoito

Naapurinvaaran perinnebiotoopit ovat pääosin hakamaita ja metsälaitumia. Hakamaiden ja metsälaitumien hoitosuosituksia:

- Puuston hoito
 - o puustoa hoidetaan pienimuotoisin poimintahakkuin
 - o pystyyn jätetään eri –ikäisiä ja erilaisia puuyksilöitä, erityisesti vanhoja lehtipuita ja mäntyjä sekä katajia ja lahopuita säästetään
 - o yksittäisiä kuusia ja kuusiryhmiä jätetään eläinten suojaksi, sen sijaan alikasvokseen levinneet nuoret kuuset ja kuusen taimet poistetaan
 - o harmaaleppähaan kunnostuksessa harmaalepät jätetään kasvamaan 5-10 metrin välein, jolloin heinän kasvu on runsainta
 - o paisteiset rinteet ja kumpareet ovat otollisia niittyaukoille
 - o raivauksissa huomioidaan maisemakohteiden esille tuominen
 - o hakkuutähteet kerätään pois tai ne hävitetään paikan päällä polttamalla
 - o perinnebiotooppialueita ei saa lannoittaa tai ojittaa

- Laiduntaminen
 - o puustoisille perinnebiotoopeille nautakarja on soveliainta, mutta myös lampaat ovat otollisia etenkin hakamaiden hoidossa
 - o karjan määrä ei voi olla suuri, koska syötävää on vähemmän kuin niityillä
 - o hakamaat tulee aidata erilleen viljelylaitumista, eikä eläimille saa antaa lisärehua
- Niittäminen
 - o laidunnus on parasta hakamaiden ja metsälaitumien hoitoa, mutta mikäli aluetta hoidetaan niittämällä, tulee heinä katkaista leikkaamalla ja niitetyt heinät tulee viedä pois

